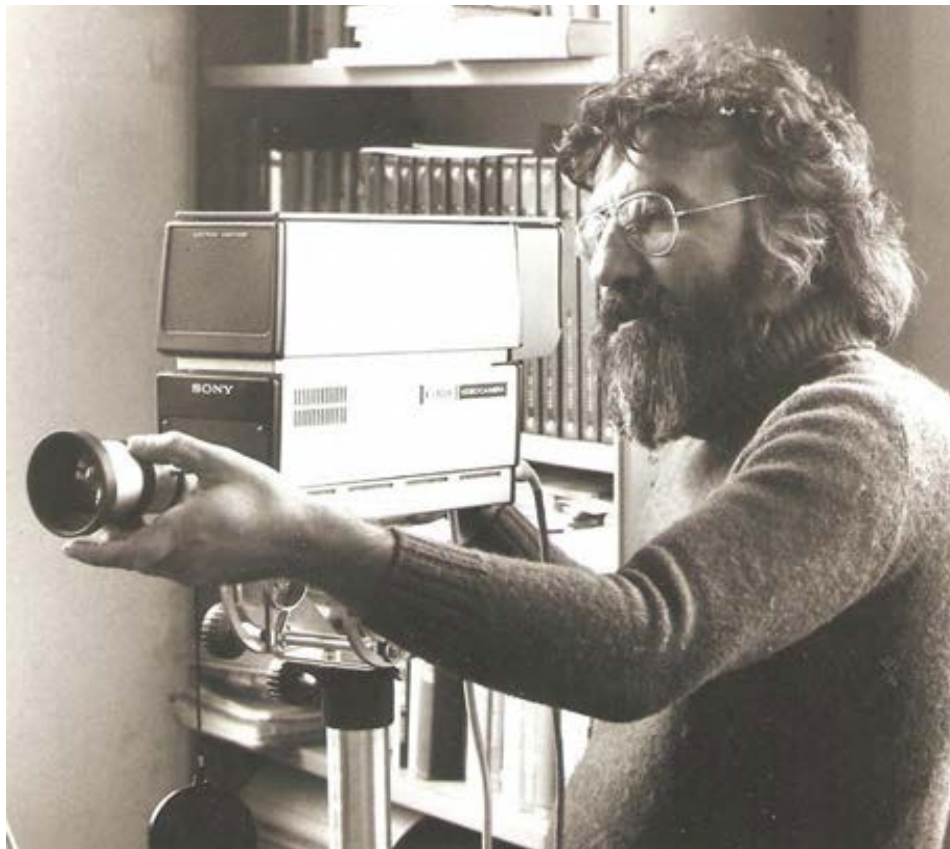

(. .) MIGUEL ÁNGEL CÁRDENAS
Instituto de Visión

ARTISSIMA

Miguel Ángel Cárdenas

(b. El Espinal, Colombia 1932 - d. Amsterdam, Netherlands 2015)

Miguel Ángel Cárdenas (1932–2014) was born in El Espinal, a rural town in central Colombia, during a time when the countryside was ravaged by violence stemming from the conflict between the country's two traditional political parties. Raised in a Catholic society and coming from a conservative family, Cárdenas realized from a young age that Tolima—and Colombia as a whole—was not a place for a creative and homosexual young man in the 1950s.

He studied Architecture at the National University of Colombia and Fine Arts at the Academy of Visual Arts. Thanks to a scholarship, he was able to fund his move to Barcelona. From that moment on, his life would become rooted in Europe.

In 1963, he moved to the Netherlands, and that's where the legend began. In 1970, he began working with the emerging medium of video as a form of artistic expression, started experimenting with happenings, and in 1972, he founded the legendary In Out Center, the first artist-run cooperative in the Netherlands. He also changed his name to simply Michel Cardena, in an effort to shed his Christian past, and created a trademark and logo as a form of self-representation.

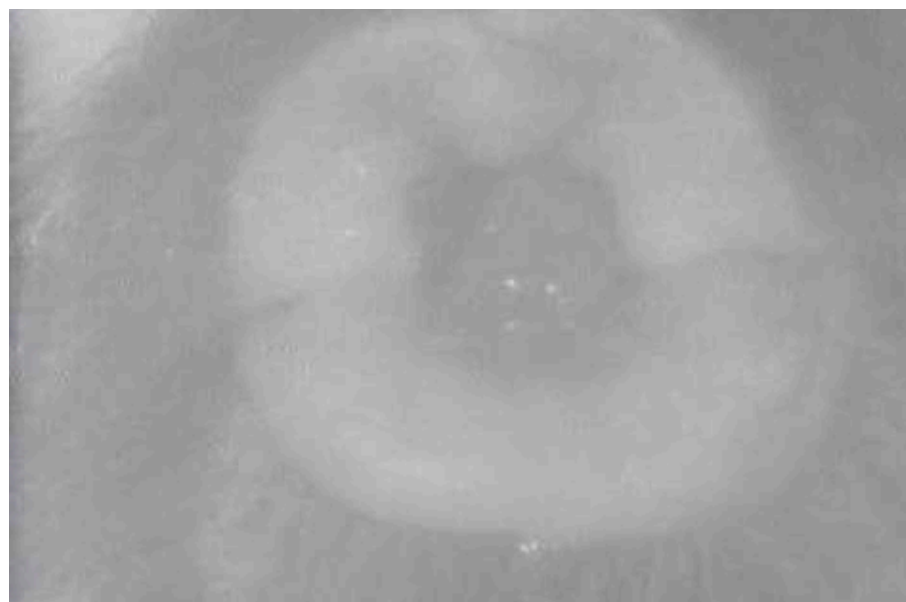
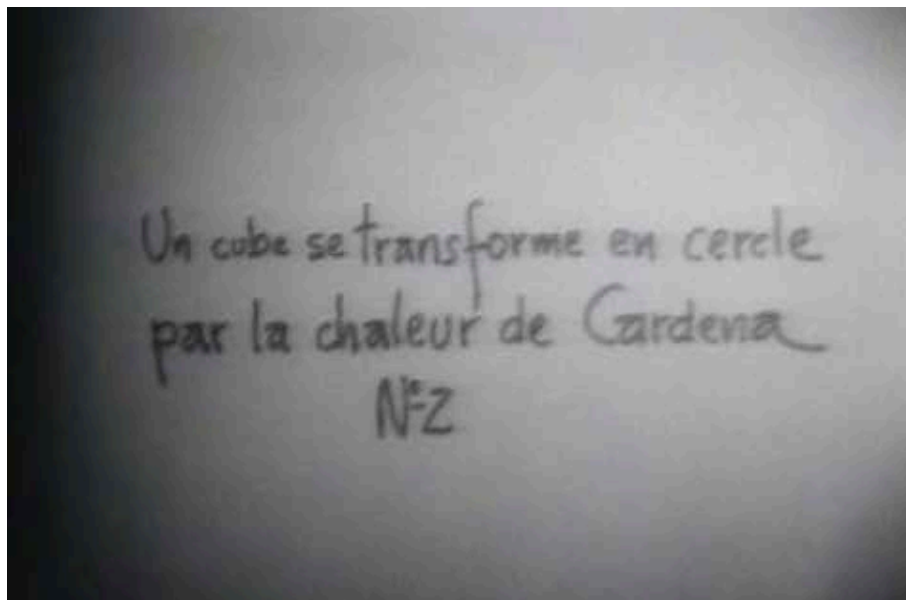
While teaching at the Gerrit Rietveld Academie in Amsterdam, he mentored an entire generation of international artists and intellectuals—many of whom still draw inspiration from the incisive vision and sharp humor of this pioneer of video art and assemblage.

Miguel Ángel Cárdenas (1932–2015) nació en El Espinal, un pueblo rural en el centro de Colombia, durante una época en la que el campo estaba azotado por la violencia generada por el enfrentamiento entre los dos partidos políticos tradicionales. En el seno de una sociedad católica y proveniente de una familia conservadora, Cárdenas comprendió desde muy joven que Tolima, e incluso Colombia, no era el lugar para un joven creativo y homosexual en los años 50.

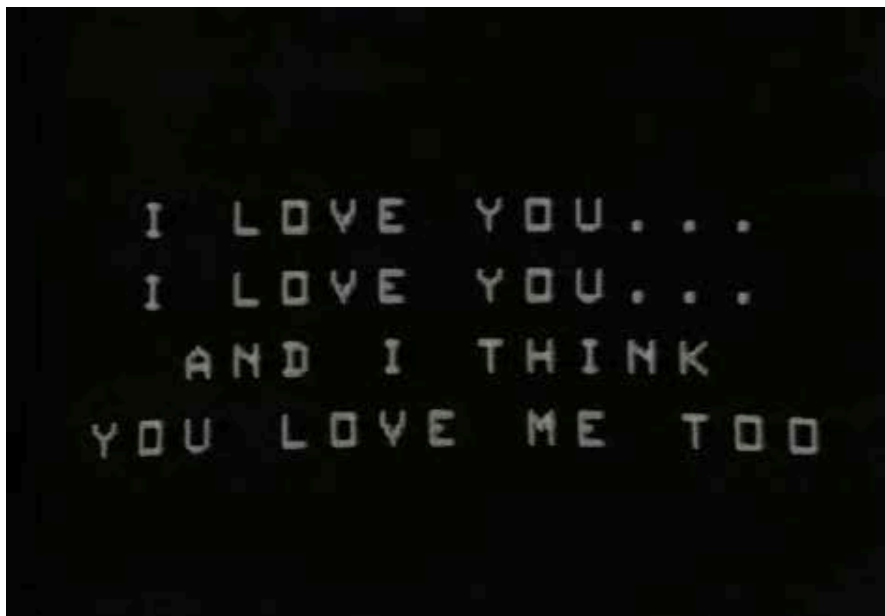
Estudió Arquitectura en la Universidad Nacional y Artes en la Academia de Artes Visuales. Gracias a una beca, pudo costear su traslado a Barcelona. Desde ese momento, su vida quedaría ligada a Europa.

En 1963 se trasladó a los Países Bajos, y allí nació la leyenda. En 1970 se inició en el incipiente lenguaje del video como medio para su obra; comenzó a experimentar con el happening, y en 1972 fundó el mítico espacio In Out Center, la primera cooperativa de artistas en los Países Bajos. También cambió su nombre a simplemente Michel Cardena, para deshacerse de su pasado cristiano, y creó un trademark y un logotipo para autorrepresentarse.

Mientras fue profesor en la Gerrit Rietveld Academie de Ámsterdam, formó a toda una generación internacional de artistas e intelectuales, quienes aún hoy siguen nutriéndose de la mirada incisiva y el humor de este visionario del videoarte y el ensamblaje.

Miguel Ángel Cárdenas
Un cube se transforme en cercle par la chaleur de Cardena no 2, 1973-74
Video, black and white, sound / Video blanco y negro, sonido
6'54"

Video at: <https://vimeo.com/138791331>
Password: Visionarios2014_MAC_LU

Miguel Ángel Cárdenas
I Love You, I Love You and I Think You Love Me too, 1976
Video, black and white, sound / Video blanco y negro, sonido
6'50"

Video at: <https://vimeo.com/138217146>
 Password: Visionarios2014_MAC_Soup

Miguel Ángel Cárdenas
The soup is delicious, 1977
 Video, black and white, sound / Video blanco y negro, sonido
 6'50"

Miguel Ángel Cárdenas
Intimacies, 1978-80
 Video, black and white, sound / Video blanco y negro, sonido
 15'25"

Video at: <https://vimeo.com/138096281>
 Password: Visionarios2014_MAC_SA

Miguel Ángel Cárdenas
Starring Anne, 1977
 Video, black and white, sound / Video blanco y negro, sonido
 21'16"

Miguel Ángel Cárdenas
Me lavo las manos, 1982
Video, color and sound / Video, color y sonido
5'40"

Video at: vimeo.com/138622669
 Password: Visionarios2014_MAC_SL

Miguel Ángel Cárdenas
Somos libres, 1981
 Video, color and sound / Video, color y sonido
 21'56"

Zijn we wel vrij?

167

Op vrijdag 15 oktober om 22.45 uur zendt het Humanistisch Verbond de video *Somos Libres!*? uit van de van oorsprong Columbiaanse videokunstenaar Michel Cardena. Het gebeurt zelden dat een videokunstenaar in Hilversum een poot aan de grond krijgt. Het omroepestablishment legt hooghartige criteria aan, om er de videomakers mee om de oren te kunnen slaan. Maar de veel gehoorde omroepreaktie technisch onder de maat, is vaak onjuist en altijd onrechtvaardig, omdat videokunstenaars niet de kans krijgen gebruik te maken van de technische faciliteiten waar Hilversum zelf over kan beschikken. Het Humanistisch Verbond heeft dan ook een bijna historische stap gezet door het kwa thematiek en vormgeving zeer persoonlijke werkstuk van Cardena op het programma te zetten.

Somos Libres!? werd in 1981 opgenomen in Amsterdam, Rotterdam, Enschedé en Barcelona, en gaat over twee homoseksuelen uit Latijns-Amerika die hun land zijn ontvlucht omdat ze niet in staat zijn daar een normaal leven te leiden. De militaire machthebbers en de Kerk maken hun dat onmogelijk. Ze hopen in Europa vrijer voor hun gevoelens te kunnen uitkomen. Uiteindelijk belanden ze in Amsterdam en komen dan tot een teleurstellende ontdekking.

Het verhaal wordt in kleurrijke, gevisualiseerde metaforen verteld. Cardena gebruikt enkele dominante kleuren, die soms refereren aan de standaardbetekenis – rood voor hartstocht, dat overgaat in groen voor jaloezie – maar soms ook een persoonlijke betekenis meekrijgen zoals bijvoorbeeld het paars van de kardinalen voor ijdelheid.

Cardena is in *Somos Libres!*? directeur en verhalender dan in zijn vroegere werk. „Ik wil dat wat ik te vertellen heb door iedereen wordt begrepen”, zegt hij er zelf over. Behalve de Spaanse titel, gebruikt hij echter geen woorden. Het geluid is grotendeels direct opgenomen. Patricio Wang heeft er later muziek aan toegevoegd.

Cardena wil in zijn video laten zien „dat de aanvaarding van de homoseksualiteit een mythe is”. In de twintig jaar dat hij in Nederland verblijft, is homoseksualiteit nauwelijks aanvaard. Cardena: „Je kunt pas van aanvaarding spreken als het normaal is dat ouders van hun pasgeboren kind zeggen: het zou leuk zijn als ons kind homosek-

sueel zou worden”, en: „als je tegen iemand zegt, misschien ben je gitarist, reageert hij anders dan wanneer je tegen hem zegt, misschien ben je homoseksueel. Zolang dat nog zo is, is er geen sprake van aanvaarding.” Nederland als 'gay-paradijs' wordt door hem wreed doorgeprikt.

Behalve de visuele kwaliteit was de inhoud van de video een belangrijke reden voor het Humanistisch Verbond om tot uitzending over te gaan. Die sluit aan bij de filosofie van het Verbond. Cardena heeft ook geprobeerd andere omroepen te interesseren voor zijn werkstuk. De VPRO wees het af, omdat het te moralistisch zou zijn. De VARA vond vertoning alleen maar zinvol binnen een totaalprogramma over het onderwerp. De NOS vond het te lang en te moeilijk. Het zou ook niet aan de technische eisen voldoen.

In het werk van Cardena komen bepaalde thema's telkens terug: erotiek, eten (dat heeft overigens ook alles met erotiek te maken) en de religie. „Ik ben gebrandmerkt door de katholieke Kerk”, zegt hij,

Uit: 'Somos Libres!'

„ik wil er vanaf komen.” Hij maakt echter wel gebruik van de „verworvenheden” van de katholieke Kerk. Die Kerk is een fraaie constructie van leugens. Kunst heeft alles met religie te maken: „Kunst is de grootste leugen die er bestaat.” Met video is het mogelijk simultaan beelden te laten zien. Video kan zo meer informatie geven, een soort totaalinformatie: „Video heeft meer

mogelijkheden om de mooie leugen te vertellen.” Voor Cardena een belangrijke reden om te kiezen voor video als uitdrukkingmiddel. Ook symmetrie en de neiging tot pompeusheid keren herhaaldelijk terug in zijn werk. Omdat hij transformatie ziet als „het meest natuurlijke in het leven” duikt dat element ook telkens weer op. „Het leven verandert steeds. Je moet niet proberen alles stil te zetten.” De katholieke Kerk levert alleen al op grond daarvan grote problemen op voor Cardena.

Warhol dwong het publiek tien uur te kijken om de bedoeling van „the sleeping man” te doorgronden. Cardena probeert niet alleen zijn video's verhalender en duidelijker te maken, hij wil ook alleen nog maar korte video's maken. Hij zet zich af tegen de arrogantie van de kunstenaar, die ervan uitgaat dat zijn werk zo goed is dat het best tijd mag kosten om ervan te genieten. Tot op heden wordt een video alleen maar vertoond in een museum of een kunstgalerie. Die hoog-kulturele context zet het werk in een bepaald daglicht, wat weg valt als een videowerk in de huiskamer wordt vertoond.

Bepaalde bedoelingen van de kunstenaar zullen verloren gaan. Deze zal zich meer moeten bezinnen op wat hij aan het doen is, zodat dit kan leiden tot nieuwe ideeën en nieuwe oplossingen. De kunstenaar en het publiek kunnen daarvan voordeel hebben. Ook daarom hoort een video die gemaakt is door een kunstenaar op de televisie thuis en is het initiatief van het Humanistisch Verbond van het grootste belang.

ROB PERRÉE

To what extent are gay men 'free'? There are many countries in the world where they are oppressed and discriminated against both legally and illegally. *Somos Libres!*? (which is Spanish for: 'Are we free!') tells the story of two young homosexuals who flee the repression of their native country to seek their freedom elsewhere. The main characters appear in various scenes that sound out their new-found freedom and which are enacted in a humorous mixture of performance, theatre, music and video techniques. Barcelona proves to be a big disappointment despite the fact that this harbour city has a traditional tolerance of homosexuals (it's no coincidence that it's the location of Jean Genet's 'The Thief's Journal'). Their freedom is far from being realized, as it still is in much of the world of 1995.

Somos Libres!? Tells the story of two young homosexuals who free their repressive Latin American Environment and set out for the Netherlands in the hope of finding a 'gay paradise.' A soon as they arrive they sense that paradise is only an illusion: the waiter in the station restaurant doesn't take to the emigrants provocative homosexual behaviour.

The tape presents a succession of theatrical tableaux, full of unmistakable symbolism, with a moralizing undertone which still leaves room for humour and individual perspective.

Netherlands Media Art Institute, Stefan Aquilina*

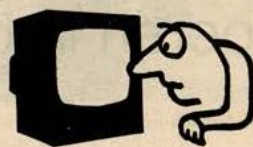
¿Hasta qué punto son realmente “libres” los hombres gay? En muchos países del mundo siguen siendo oprimidos y discriminados, tanto de forma legal como ilegal. ¿Somos Libres!? cuenta la historia de dos jóvenes homosexuales que huyen de la represión en su país de origen para buscar su libertad en otro lugar. Los protagonistas aparecen en distintas escenas que exploran esa recién descubierta libertad, a través de una mezcla divertida de performance, teatro, música y video. Barcelona termina siendo una gran decepción, a pesar de su fama como ciudad portuaria tradicionalmente tolerante con los homosexuales (no es casualidad que sea el escenario de El diario del ladrón de Jean Genet). Su libertad está lejos de hacerse realidad, como aún ocurre en buena parte del mundo en 1995.

¿Somos Libres!? relata el viaje de dos jóvenes homosexuales que escapan de un entorno latinoamericano represivo y parten hacia los Países Bajos con la esperanza de encontrar un “paraíso gay”. Sin embargo, al llegar descubren que ese paraíso no es más que una ilusión: el camarero del restaurante de la estación no tolera su comportamiento provocador.

El video presenta una sucesión de cuadros teatrales cargados de simbolismo, con un tono moralizante que deja espacio para el humor y una mirada personal.

* Taken from:

www.li-ma.nl/site/catalogue/art/miguel-angel-cardenas/somos-libres/1159#

Kun je hier wat mee?

donderdag 14 oktober
Aufstieg und Fall der Stadt Mahagony. Een opera van Kurt Weill en Bertolt Brecht, die zich afspeelt tijdens de goldrush (Duitsland I, 23.00-0.45 uur).

vrijdag 15 oktober
Le cheval d'orgueil. Speelfilm uit 1980 van Claude Chabrol over de geschiedenis van een Bretonse familie aan het begin van deze eeuw (Duitsland I, 23.25-1.20 uur).

zaterdag 16 oktober
Fedora. Dramatische speelfilm van Billy Wilder met in de hoofdrollen Marthe Keller, Henry Fonda, Hildegard Knef en William Holden (KRO, 23.35-1.30 uur, Nederland II).

maandag 18 oktober
De uitzendfrequentie van de *Alles is Anders*show is in het nieuwe

seizoen verdubbeld. De onderwerpen zullen niet alleen betrekking hebben op de media, maar afgewisseld worden door films, boeken, sport (KRO, 22.10-23.10 uur, Nederland II).

woensdag 20 oktober
Van Kooten en De Bie (VPRO, 20.33-21.20 uur, Nederland II).
Sal Santen rebel. Een film van Rudolf van den Berg over Sal Santen, die al in de jaren dertig actief was in de linksrevolutionaire beweging en in 1963 besloot te gaan schrijven (VPRO, 21.20-22.30 uur, Nederland II).
The Kids are alright. Een muziekfilm met een portret van de popgroep The Who (Duitsland 3, 22.30-0.05 uur).

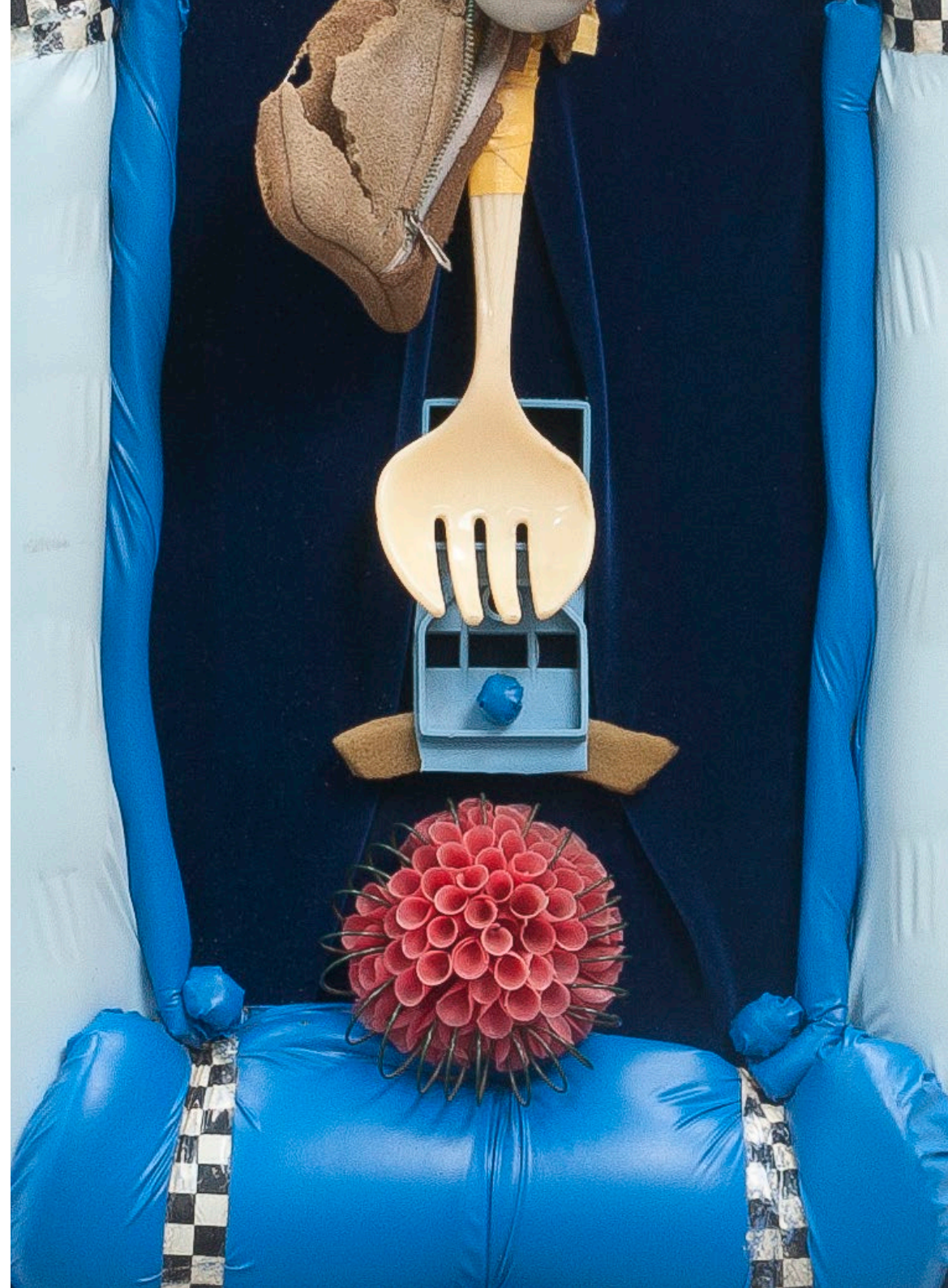

Miguel Ángel Cárdenas
Green Couple, Green and yellow lovers; Oh boy!; Blue lovers; other tensages.
Archive of images of the artist

His Tensages, made with PVC and other recycled elements, arose from his desire to work from the aesthetic of consumerism and, as thus, can be understood as pop art. First made in 1964, they are pioneer pieces that melt pop with sexual themes. Moreover, they can also be seen as the continuation of Cárdenas' abstract painting practice.

Sus Tensages, elaborados con PVC y otros materiales reciclados, nacen de su interés por explorar la estética del consumismo y, en ese sentido, pueden entenderse como obras de arte pop. Realizadas por primera vez en 1964, son piezas pioneras que combinan el pop con temáticas sexuales. Al mismo tiempo, pueden verse como una extensión de la práctica pictórica abstracta de Cárdenas.

Miguel Ángel Cárdenas
Oh Girl!, 1964
Assembly, PVC panel, and found objects / Ensamblaje, panel de PVC, objetos encontrados
80 x 42 x 13 cm.

Miguel Ángel Cárdenas
Oh Boy!, 1964
Assembly, PVC panel, and found objects / Ensamblaje, panel de PVC, objetos encontrados
80 x 42 x 13 cm.

Miguel Ángel Cárdenas
Green and yellow lovers, 1964
Tensage, PVC panel, and found objects / Tensage, panel de PVC, objetos encontrados
110 x 205 x 20 cm.

Miguel Ángel Cárdenas
Nog slechts enkele dagen (2), 1963
Assemblage, glass, objects /
Ensamblaje, vidrio, objetos
155 x 102 x 17 cm.

Detail / Detalle. *Nog slechts enkele dagen (2)*, 1963

MIGUEL ÁNGEL CÁRDENAS

Espinal, 1932 - Amsterdam, 2015

1934 3 de octubre, nace en El Espinal, Colombia.

1952–1953 Universidad Nacional de Colombia, Bogotá. Estudios en Arquitectura.

1955–1957 Academia de Bellas Artes, Bogotá.

1961 Beca del Ministerio de Cultura de Colombia. Escuela de Artes Gráficas, Barcelona.

1962 Se muda a los Países Bajos.

1963 Beca del Ministerio de Cultura de los Países Bajos.

1970 Comienza a trabajar con video como medio artístico.

1971–1989 Profesor en la Academy of Art and Industry (AKI), Enschede, Países Bajos.

1972 Obtiene la nacionalidad neerlandesa.

Primera exposición de videoarte en los Países Bajos.

Beca del Ministerio de Cultura de los Países Bajos.

Funda el In-Out Center, la primera cooperativa de artistas en los Países Bajos.

1973 Cierra el In-Out Center.

1974–1989 Profesor en la Gerrit Rietveld Academie, Ámsterdam.

1975 Beca del Ministerio de Cultura de los Países Bajos.

1976 Beca del Ministerio de Cultura de los Países Bajos.

1977 Beca del Ministerio de Cultura de los Países Bajos.

1978 Beca de viaje del Ministerio de Cultura de los Países Bajos para visitar EE. UU. y Canadá.

1978–1982 Profesor en la Academia de Bellas Artes de Arnhem, Países Bajos.

Profesor en la Academia de Arquitectura de Arnhem, Países Bajos.

1980 Declara el nacimiento de Bertrand Russell como el inicio de una nueva era.

1989 Beca de trabajo de la Fundación de Artes Visuales, Diseño y Arquitectura de los Países Bajos.

1990 Gana el tercer premio en la Primera Trienal de Pintura, Osaka, Japón.

1991 Beca de estudios de la Fundación de Artes Visuales, Diseño y Arquitectura de los Países Bajos para estudiar caligrafía en Tokio, Japón.

2004 La Reina Beatriz de los Países Bajos lo nombra Oficial de la Orden de Orange-Nassau.

EXHIBITIONS/ EXPOSICIONES

1957 Biblioteca Nacional, Bogotá, Colombia.

1959 Biblioteca Luis Ángel Arango, Bogotá, Colombia.

1960 Biblioteca Nacional, Bogotá, Colombia.

Museo de Zea, Medellín, Colombia.

1961 La Tertulia, Cali, Colombia.

Galería Jaimes, Barcelona, España.

1963 M.A. Cárdenas, Gemeente Museum, La Haya, Países Bajos.

1964 Nieuwe Realisten, Gemeente Museum, La Haya, Países Bajos.

Neue Realisten und Pop Art, Museum des 20. Jahrhunderts, Viena, Austria.

Faro Gallery, Rotterdam, The Netherlands.

'Een Teken aan de Wand', Museum Henriette Polak, Zuthpen, Netherlands.

First International Painting Triennial, Osaka, Japan.

1991 Festival Latino-Americano de Cine y Video, Havana, Cuba.

Wetering Gallery, Amsterdam, The Netherlands.

'Het Klimaat', Apunto Gallery, Amsterdam, Netherlands.

Watertoren Vlissingen/Oost-Souburg, Arte Contemporáneo, Vlissingen, Netherlands.

First International Print Triennial, Osaka, Japan.

1995 'Investigación y Ciencia', Monumental painting for the University of Twente, Netherlands.

1998 Galería Regio Art Rijmond, Spijkenisse, Netherlands.

Zaaijer Gallery, Amsterdam, Netherlands.

1999 Palais de Beaux Arts, Brussels, Belgium.

2000 'Cada uno su Fútbol', El Fútbol en las Artes Plásticas 1900-2000, Kunsthal, Rotterdam, Netherlands.

2001 'El Arte Holandés en el Palacio del Stedelijk', Exhibition curated by Her Majesty Queen Beatrix of the Netherlands at Stedelijk Museum, Amsterdam, Netherlands.

'Los Siete Pecados Capitales', Iglesia de la Paz, Amsterdam, Netherlands.

2003 '30 Años de Video Arte en Holanda', Montevideo, Amsterdam, Netherlands.

'A short history of Dutch Video Art', Gate Foundation, Amsterdam, Netherlands.

'Una corta Historia del Videoarte Holandés', Museo del Diseño, San José, Costa Rica.

'Bloemen', Wetering Galerie, Amsterdam, Netherlands.

'30 años en la obra de 30 artistas, una breve historia del videoarte holandés', Museo Reina Sofía, Madrid, Spain.

2004 Duolun Museum of Modern Art, Shanghai, China.

Retrospective, Wetering Galerie, Amsterdam, Netherlands.

2008 'Arte no es vida', actions by artists of the Americas 1960-2000, Museo del Barrio, New York, USA.

2017 Andrea Rosen Gallery, New York, USA.

2018 MASP, Sao Paulo, Brazil.

COLLECTIONS / COLECCIONES

Banco de la República, Bogotá, Colombia.

Stedelijk Museum, Amsterdam, Netherlands.

Museum Boymans-van Beuningen, Rotterdam, Netherlands.

Gemeente Museum, The Hague, Netherlands. Bodenseemuseum,
Friedrichshaven, Germany.

Konstmuseum, Borås, Sweden.

Moderna Museet, Stockholm, Sweden.

Het Prinsessehof, Leeuwarden, Netherlands.

Amro Bank Collection, Amsterdam, Netherlands.

Bessel and Pierrete Kok Collection, Brussels, Belgium.

Collection of the Kingdom of Netherlands, The Hague, Netherlands.

Cultural Foundation, Osaka, Japan.

Hammer Museum, Los Angeles, USA.

Guggenheim Museum, New York, USA.

Tate Modern, London, UK.

Art Institute of Chicago, Chicago, USA.

MOMA, New York, USA.

(. .)

88 Eldridge Street • New York, USA
info@institutodevision.com • www.institutodevision.com